

стуватися глобальною мережею «Internet» та локальними мережами. Комп'ютерна компетентність є також мірою творчого використання потенціалу інтелектуальних систем у різних сферах діяльності, а також освоєння наукового знання в процесі навчання, перевідкриття цього знання особисто для себе, рефлексивного керування цим процесом на основі власного досвіду.

Література

1. Ващенко Г. Загальні методи навчання. К., 1997.
2. Максименко С. Д., Пелех О. М. Фахівця потрібно моделювати // Рідна школа. — 1994. — № 3—4.
3. Бугайцева Г. М. Педагогічна майстерність — показник високої професійної діяльності педагога (з педагогічної спадщини Г.Ващенко) // Психолого-педагогічне забезпечення навчально-професійної діяльності. Зб. наук. пр. Випуск 10. — Запоріжжя, 1998.
4. Пономаренко В. С. Інформаційні системи і технології в економіці. К., 2002.

Д. Є. Свідерський, канд. екон. наук, доцент,
докторант кафедри аудиту,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ОКРЕМІ АСПЕКТИ АУДИТУ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

In article actual problems of use of information systems in the course of the audit carrying out, separate features of their use and influence on process of carrying out of audit are considered

Інтенсивний розвиток комп'ютерної техніки дав поштовх початку, а потім і удосконаленню методів аудиту в комп'ютерному середовищі. Використання клієнтами аудиторів автоматизованих інформаційних систем потребує проведення аудиту за допомогою комп'ютерної техніки. При цьому комп'ютерні технології сьогодні можуть використовуватися на всіх стадіях аудиту: під час планування, здійснення, документування аудиторської роботи, оформлення аудиторського висновку. Саме тому постає настільки актуальним питання автоматизації аудиту на сучасному етапі його розвитку.

Аудит саме показників звітності ставить перед використанням інформаційних систем в процесі перевірки як загальні так і специ-

фічні умови та завдання. З одного боку, комп'ютери допомагають аудиторам вирішувати різні завдання. У числі цих завдань такі: у інформаційному обслуговуванні — прискорення процесів здобуття і обробки інформації з баз даних клієнта, документальна обробка інформації, отриманої аудитором в ході перевірки; у методичному обслуговуванні — розробка аналітичних електронних таблиць, створення прикладних аудиторських програм, прискорення використання аудиторських процедур; у вирішенні інших завдань — використання можливостей редагування текстів і електронних таблиць, створення баз даних і тому подібне. Проте в той же час використання клієнтом комп'ютерних інформаційних систем пред'являє вимоги до організації проведення перевірки і вибору аудиторських процедур, що ускладнює даний процес.

Зазначимо, що основними завданнями тут доцільно визначити наступні:

- контроль узгодженості показників звітності;
- контроль правильності розрахунків.

Для контролю узгодженості показників звітності використовуються спеціально розроблені тестові таблиці, а також правила перевірки, стандарти і норми. Правила формуються на основі знань експертів і відображають послідовність дій аудитора під час перевірки дій облікового персоналу. Стандарти і норми містять граничні значення показників, що перевіряються (наприклад, ставки податків, відсотки за позички і т. ін.). Помилки можуть виникати через недогляд під час оформлення і реєстрації господарських операцій або через зумисне викривлення фактів, або через вади використовуваної системи обліку.

Контроль правильності розрахунків передбачає повторне обчислення особливо важливих показників фінансово-господарської діяльності об'єкта (наприклад, витрати, доходи, податки і т. ін.). Порівняння отриманих результатів зі звітними даними дає змогу зробити висновок щодо правильності системи обліку, яка перевіряється.

Окремо слід відзначити позитивний вплив використання інформаційних систем на формування та аудит звітності великих розгалужених підприємств, які мають значну кількість відокремлених підрозділів і формують консолідовану звітність. Однією з основних переваг тут можна назвати збільшення прозорості й ефективності процесу збирання й обробки інформації як для дочірніх компаній, так і для процесу формування звітності підприємства. Впровадження інформаційних систем дозволяє готувати консолідовану звітність одночасно на декількох рівнях і проводити детальний аналіз операцій щодо окремих підрозділів. Крім

того, складний процес внутрішньогрупового звіряння показників автоматизується, що, у свою чергу, дозволяє значно знизити ймовірність помилок, а також — часо- і працезатрати.

Крім того, таке впровадження допомагає у стандартизації й структуруванні процесів зберігання та перевірки даних, автоматизуються процеси збирання й очищення первинних даних, формування і перевірки звітності, в тому числі і загальної звітності для керівництва, реалізується можливість очищення даних про внутрішньогрупові операції й формування консолідаційних виправлень.

Однак, на даний час ситуація з використанням інформаційних систем при проведенні аудиту, і аудиту звітності зокрема, залишається досить складною.

Власного досвіду в розробці і використанні комп'ютерних методик зовнішнього контролю (ревізійного, аудиторського, податкового тощо) значно не вистачає, а зарубіжний досвід не може бути використаний повною мірою, оскільки існують суттєві відмінності в обліку, фінансовій і податковій сфері, у законодавстві. До того ж, використання інформаційних технологій і комп'ютерної техніки при здійсненні аудиторського контролю є досить складним через те, що діяльність багатьох підприємств сьогодні базується на використанні комп'ютерних інформаційних систем, і питання контролю їх функціональної дії надзвичайно важливе як питання безпеки самого підприємства і безпосередньо його контрольній функції.

Огляд ринку програмного забезпечення свідчить, що практично немає спеціальних розробок у галузі аудиту — в багатьох випадках аудиторські фірми використовують у практичній діяльності програмні продукти загального призначення, а для проведення перевірок у середовищі електронної обробки даних застосовують ручні прийоми контролю.

Крім того, важливим питанням при аудиторській перевірці є контроль узгодження між собою показників різних форм фінансової звітності. В багатьох бухгалтерських програмах цей контроль виконується автоматично, але бувають випадки, коли доцільно застосувати аудиторські комп'ютерні засоби для підтвердження достовірності звітності.

Така ситуація негативно впливає на якість та перспективи вдосконалення роботи вітчизняних аудиторських фірм.

Тому головне завдання розвитку використання інформаційних систем в даній галузі полягає у визначенні пріоритетних напрямів комп'ютеризації аудиторської діяльності, найважливішими з яких є: розробка ефективних методик аудиту в середовищі елект-

ронної обробки даних, враховуючи особливості вітчизняної нормативної бази, діючої практики бухгалтерського обліку та інші фактори; розробка аудиторських комп'ютерних засобів, які включають у себе спеціальне технічне, математичне, програмне, інформаційне та лінгвістичне забезпечення

Література

1. *Беседовський Олексій Миколайович*. Управлінські інформаційні системи в аналізі та аудиті: Підручник для студ. спец. 7.050106 усіх форм навч. / Харківський національний економічний ун-т. — Х. : ХНЕУ, 2005
2. *Івахненко С. В.* Автоматизація аудиту в Україні та світі: підходи і програмне забезпечення // Аудитор України, 2007, № 3, 19—24
3. *Сопко В. В., Верховглядова Н. І., Шило В. П., Ільїна С. Б., Брадул О. М.* Організація і методика проведення аудиту: Навчально-практичний посібник. — К.: ВД «Професіонал», 2004. — 624 с.
4. *Швиданенко Г. О., Олексюк О. І.* Сучасна технологія діагностики фінансово-економічної діяльності підприємства: Монографія. — К.: КНЕУ, 2002. — 192 с.

Ю. К. Семениченко, доцент, канд. екон. наук,
докторант кафедри обліку в кредитних
і бюджетних установах та економічного аналізу,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

НАПРЯМИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ПОБУДОВІ КОНЦЕПТУАЛЬНОЇ МОДЕЛІ ОРГАНІЗАЦІЇ АНАЛІЗУ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

In a report methodology of information technologies is examined for the conception's construction of organization of bank activity analysis. Attention to the ground of importance to effective organization of analysis of bank activity is spared with the purpose of management establishment.

Аналітична інформація в банку створюється, передається і зберігається у вигляді показників. Основною формою реалізації принципів системного підходу до вдосконалення управління є система аналітичних показників. Від об'єктивності цієї системи, здатності всебічно відображати діяльність значною мірою залежить ефективність управління банком, спрямованого на підви-